

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૧૮] ૩ એસ.સી.આર. ૧૦૭૫

મોહમ્મદ યુસુફ અને અન્ય વિગેરે વિગેરે

વિરુદ્ધ

હરિયાણા રાજ્ય અને અન્ય

(સિવિલ અપીલ નં. ૩૮૦૭-૩૮૨૫/૨૦૧૮)

એપ્રિલ ૧૬, ૨૦૧૮

[આર. કે. અગ્રવાલ અને એસ. અબ્દુલ નઝીર, ન્યાયમૂર્તિઓ]

જમીન સંપાદન અધિનિયમ, ૧૮૯૪ – કલમો ૪, ૯, ૧૮ અને ૨૩ –
મિની સચિવાલયના નિર્માણ માટે સામાવાળા-રાજ્ય દ્વારા ફિરોઝપુર ગામમાં
જમીન સંપાદિત કરવામાં આવી – લેન્ડ એકિવિઝિશન કલેક્ટર (એલએસી) એ
સંપાદિત જમીનનું બજાર મૂલ્ય એકર દીઠ રૂ. ૧૬ લાખ તેમજ ૩૦% સોલેશિયમ
અને જમીનમાલિકોને ૧૨% વધારાની રકમ નક્કી કરી – સંદર્ભ પર લેન્ડ
એકિવિઝિશન કલેક્ટર-કમ-એસડીઓ(સી) એ વળતર વધારીને એકર દીઠ રૂ.

૭૨,૦૦,૦૦૦/- કર્યું અને ૫૫% ના દરે વિકાસ કપાત અને રાહ જોવાના સમયગાળા પેટે વધુ ૫% કપાત લાગુ કરી, જે કુલ ૬૦% થાય છે અને કાનૂની લાભો સાથે એકર દીઠ રૂ. ૨૮,૮૦,૦૦૦/- વળતર નક્કી કર્યું – જમીનમાલિકો તેમજ રાજ્ય દ્વારા હાઇકોર્ટ સમક્ષ કોસ અપીલો દાખલ કરવામાં આવી – હાઇકોર્ટે એકર દીઠ વળતર વધારીને રૂ. ૬૪,૮૦,૦૦૦/- કરીને જમીનમાલિકોની અપીલો આંશિક રીતે મંજૂર કરી, જો કે વિકાસ ખર્ચ પરની કપાત ઘટાડીને ૧૦% કરી – રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી કોસ અપીલો ફગાવી દેવામાં આવી – ઠેરવ્યું: વર્તમાન કેસમાં, કેસના સંજોગોને ધ્યાનમાં લીધા પછી અને આસપાસના વિસ્તારના વેચાણ દસ્તાવેજોનું અવલોકન કર્યા પછી, એકર દીઠ રૂ. ૭૨ લાખના દરે આપવામાં આવેલ વળતર કાયદા અનુસાર છે અને અપીલકર્તાઓ-જમીનમાલિકો સાથે કોઈ અન્યાય થયો નથી – વધુમાં, સંપાદિત જમીનના વિકાસ પેટે ૧૦% ના દરે કપાત ખૂબ જ વાજબી છે કારણ કે જે હેતુ માટે તે સંપાદિત કરવામાં આવી હતી તેને તે હેતુ માટે યોગ્ય બનાવવા માટે દેખીતી રીતે કેટલાક વધુ વિકાસની જરૂર પડશે – હાઇકોર્ટના વાદગ્રસ્ત નિર્ણયમાં દખલ કરવામાં આવી નથી – ભારતનું સંવિધાન – અનુચ્છેદ ૩૦૦એ.

જમીન સંપાદન અધિનિયમ, ૧૯૮૪ – વળતર – તેનો અર્થ – ચર્ચા કરવામાં આવી.

જમીન સંપાદન અધિનિયમ, ૧૯૮૪ – કલમ ૨૩ – હેઠળ વળતર – તેની ગણતરીનો આધાર – ચર્ચા કરવામાં આવી.

જમીન સંપાદન અધિનિયમ, ૧૮૯૪ – વિકાસ ખર્ચ પેટે કપાત –
ધ્યાનમાં લેવાના પરિબળો – ચર્ચા કરવામાં આવી.

અપીલો ફગાવી દેતાં, કોર્ટે

ઠેરવ્યું: ૧.૧ જમીન સંપાદન અધિનિયમ, ૧૮૯૪ ના ઘડતર પાછળનો ઈરાદો કલ્યાણકારી હેતુઓ માટે જમીન સંપાદિત કરવાનો અને માલિકોને પૂરતું વળતર આપવાનો હતો. એ જાણીતી હકીકત છે કે મિલકતનો અધિકાર એ ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૩૦૦એ હેઠળ પૂરો પાડવામાં આવેલ બંધારણીય અધિકાર છે (અગાઉ તે ૧૯૭૮ સુધી મૂળભૂત અધિકાર હતો). "વળતર" શબ્દનું સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા સંખ્યાબંધ કેસોમાં એવું અર્થઘટન કરવામાં આવ્યું હતું કે તે "માલિક જે બાબતથી વંચિત થયો છે તેની ન્યાયી સમક્ષ" હોવું જોઈએ. તેથી, સંપાદન વળતર વાજબી, ન્યાયપૂર્ણ અને યોગ્ય હોવાની કસોટીમાં પાસ થવું જોઈએ. કેસોની શ્રેણીમાં, સુપ્રીમ કોર્ટે ઠેરવ્યું છે કે વળતર પર્યાપ્ત હોવું જોઈએ અને જમીન માલિકો સાથે કોઈ અન્યાય થવો જોઈએ નહીં કારણ કે તેઓ તેમના અત્યંત મહત્વપૂર્ણ અધિકાર એટલે કે મિલકતના અધિકારથી વંચિત રહે છે. તે જ સમયે, એ પણ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે કોઈ કાલ્પનિક દ્રષ્ટિકોણ લેવામાં આવશે નહીં કારણ કે તે જાહેર હેતુઓ માટે સંપાદનના કિસ્સામાં જાહેર તિજોરી માટે નુકસાનકારક હોઈ શકે છે. તેથી, અદાલતોએ બંને પક્ષકારો વચ્ચે સંતુલન જાળવવું જોઈએ. [પેરા ૧૦, ૧૧]
[૧૦૮૧-સી-ડી, ઈ-એફ]

૧.૨ જમીન સંપાદન અધિનિયમની કલમ ૨૩ ના સીધા વાંચન પરથી, તે સ્પષ્ટ થાય છે કે વળતરની ગણતરી માલિક માટે જમીનના મૂલ્ય અનુસાર થવી જોઈએ અને વિચારવાનો પ્રશ્ન એ છે કે જે વ્યક્તિ પાસેથી જમીન લેવામાં આવી હતી તેણે તેને પોતાની પાસેથી લઈ લેવાને કારણે નુકસાન સહન કરવું પડ્યું હતું કે કેમ. સંપાદિત જમીનના વળતરની ગણતરી કરવા માટે જમીનનો જે સંભવિત ઉપયોગ થઈ શકે તે ધ્યાનમાં લેવા માટેનું આવશ્યક પરિબળ હતું. જમીન સંપાદન અધિનિયમની કલમ ૪ હેઠળના જાહેરનામાના પ્રકાશન સમયે જમીન તેની વાસ્તવિક સ્થિતિમાં જે મૂલ્ય ધરાવે છે તેના આધારે જમીન માલિકો વળતર મેળવે છે. [પેરા ૧૩] [૧૦૮૨-એચ; ૧૦૮૩-એ-બી]

૧.૩ એ એક સુસ્થાપિત નિયમ છે કે વળતરની ગણતરીના કેસોમાં, કોઈ સીધું સૂત્ર હોઈ શકે નહીં, તેથી, દરેક કેસ સાથે દરેક કેસના સંજોગોના પ્રકાશમાં વ્યવહાર કરવો પડશે. સામાન્ય બુદ્ધિ શ્રેષ્ઠ અને સૌથી વિશ્વસનીય માર્ગદર્શક છે. એ સુસ્થાપિત કાયદો છે કે જ્યારે સમાન જમીનના સંદર્ભમાં કેટલાક દ્રષ્ટાંતરૂપ વેચાણ દસ્તાવેજો હોય, ત્યારે સામાન્ય રીતે તે દ્રષ્ટાંતોમાંથી સૌથી વધુ રકમ ધરાવતો દસ્તાવેજ કે જે શુદ્ધ બુદ્ધિપૂર્વકનો સોદો હોય તેને ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે. [પેરા ૧૪, ૧૫] [૧૦૮૩-ડી-ઈ]

૧.૪ અપીલકર્તાઓએ વિવિધ વેચાણ દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા હતા. તા. ૦૫.૧૦.૨૦૦૫ નો મહત્વપૂર્ણ વેચાણ દસ્તાવેજ, જેમાં ફિરોઝપુર નમક ગામ, તહસીલ નુહમાં આવેલી ૧ કનાલ ૬ મરલા જમીન તે જ ગામમાં ૩.

૧૧,૭૦,૦૦૦/- ના વેચાણ અવેજ માટે વેચવામાં આવી હતી. જો ઉપરોક્ત વેચાણ દસ્તાવેજ મુજબ એકર દીઠ મૂલ્યની ગણતરી કરવામાં આવે તો તે એકર દીઠ રૂ. ૭૨ લાખ થાય છે. આ વેચાણ દસ્તાવેજની તારીખ ૦૫.૧૦.૨૦૦૫ છે જે જમીન સંપાદન અધિનિયમની કલમ ૪ હેઠળના જાહેરનામાની તારીખ એટલે કે ૧૮.૧૦.૨૦૦૫ ની નજીક છે. પ્રસ્તુત કેસમાં, કેસના સંજોગોને ધ્યાનમાં લીધા પછી અને આસપાસના વિસ્તારના વેચાણ દસ્તાવેજોનું અવલોકન કર્યા પછી, એકર દીઠ રૂ. ૭૨ લાખના દરે આપવામાં આવેલ વળતર કાયદા અનુસાર છે અને અત્રેના અપીલકર્તાઓ સાથે કોઈ અન્યાય થયો નથી. [પેરા ૧૬]
[૧૦૮૪-ડી-એફ]

૧.૫ એ રેકૉર્ડની બાબત છે કે રેફરન્સ કોર્ટે વિકાસ ખર્ચ પેટે કુલ ૬૦% (૫૫% વિકાસ ખર્ચ તરીકે અને ૫% રાહ જોવાના સમયગાળા માટે) નક્કી કર્યા હતા જે પાછળથી અપીલમાં હાઈકોર્ટ દ્વારા ઘટાડીને ૧૦% કરવામાં આવ્યા હતા. વિવિધ કારણોસર કપાત થઈ શકે છે, જે વિવિધ કેસોમાં અલગ હોઈ શકે છે. જો કે, આ મુદ્દા પરના ન્યાયિક પૂર્વવર્તી ચુકાદાઓની પૃષ્ઠભૂમિમાં, એ સુસ્થાપિત સ્થિતિ છે કે તમામ કપાતો સામૂહિક રીતે ૭૫% ની ઉપલી મર્યાદાથી વધુ ન હોવી જોઈએ અને તે જ સમયે, એ ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે વિકાસ ખર્ચની ટકાવારીની ગણતરી કરવા માટે કોઈ કાલ્પનિક દ્રષ્ટિકોણ લેવામાં આવશે નહીં. અપીલકર્તાઓએ એવી રજૂઆત કરી હતી કે સંપાદિત જમીનમાં પાણી, વીજળી, ગટર, ટેલિફોન વગેરે જેવી તમામ પ્રાથમિક સુવિધાઓ છે જેનો સામાવાળા-રાજ્યે ઇનકાર કર્યો નથી. જો કે, સંપાદનના હેતુને પૂર્ણ કરવા માટે આ પૂરતું

નથી. આવી જમીનને સંપાદનના હેતુ માટે એટલે કે ગુહ ખાતે મિની સચિવાલયના નિર્માણ માટે યોગ્ય બનાવવા માટે, અમુક વધુ વિકાસ અનિવાર્ય શરત છે. વિકાસ ખર્ચની ટકાવારીની ગણતરી કરવા માટે, જમીનનું સ્થાન, નજીકના વિસ્તારમાં ઉપલબ્ધ સુવિધાઓ, જમીનનું કદ, સંપાદનનો હેતુ વગેરે જેવા વિવિધ પરિબલોને ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે. ફિરોઝપુર નમક ગામની વર્તમાન સંપાદિત જમીન જે ગુહ શહેરથી થોડા અંતરે આવેલી છે તેને સંપાદનના હેતુઓ માટે યોગ્ય બનાવવા માટે યોગ્ય રીતે વિકસાવવાની જરૂર છે જેમ કે સારા અને પહોળા રસ્તાઓનું નિર્માણ વગેરે. ગટર, વીજળી વગેરે જેવી સુવિધાઓ પહેલેથી જ ઉપલબ્ધ હોવાની હકીકત, હાઈકોર્ટ દ્વારા વિકાસ ખર્ચ ૬૦% થી ઘટાડીને ૧૦% કરતી વખતે યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવી હોય તેવું જણાય છે. હાથ પરના કેસમાં, ઉપર નોંધેલી હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં લેતાં, સંપાદિત જમીનના વિકાસ પેટે ૧૦% ના દરે કપાત ખૂબ જ વાજબી છે કારણ કે જે હેતુ માટે તે સંપાદિત કરવામાં આવી હતી તેને તે હેતુ માટે યોગ્ય બનાવવા માટે દેખીતી રીતે કેટલાક વધુ વિકાસની જરૂર પડશે. [પેરા ૧૭, ૧૮ અને ૧૯] [૧૦૮૪-એચ; ૧૦૮૫-એ-એફ]

મેજર જનરલ કપિલ મહેરા અને અન્ય વિરુદ્ધ ભારત સંઘ અને અન્ય
(૨૦૧૫) ૨ એસસીસી ૨૬ – સંદર્ભિત.

કેસ લો સંદર્ભ:

(૨૦૧૫) ૨ એસસીસી ૨૬ સંદર્ભિત પેરા ૧૧

સિવિલ અપીલ અધિકારક્ષેત્ર: સિવિલ અપીલ નં. ૩૮૦૭-૩૮૨૫/૨૦૧૮.

રેગ્યુલર ફર્ટ અપીલ નં. ૬૬૧૭, ૬૬૧૧, ૬૬૧૨, ૬૬૧૩, ૬૬૧૪, ૬૬૧૫, ૬૬૧૬, ૭૧૪૧, ૭૧૪૨/૨૦૧૨, આર.એફ.એ. નં. ૪૭૬, ૨૧૫૫, ૫૫૮૦/૨૦૧૩, આર.એફ.એ. નં. ૩૪૬૦ માં કોસ વાંધા નં. ૫૦-સીઆઈ/૨૦૧૩, આર.એફ.એ. નં. ૩૪૫૮ માં કોસ વાંધા નં. ૫૧-સીઆઈ/૨૦૧૩, આર.એફ.એ. નં. ૩૪૫૩ માં કોસ વાંધા નં. ૫૨-સીઆઈ/૨૦૧૩, આર.એફ.એ. નં. ૩૪૫૬ માં કોસ વાંધા નં. ૫૩-સીઆઈ/૨૦૧૩, આર.એફ.એ. નં. ૩૪૫૫ માં કોસ વાંધા નં. ૫૮-સીઆઈ/૨૦૧૩, આર.એફ.એ. નં. ૩૪૬૧ માં કોસ વાંધા નં. ૫૯-સીઆઈ/૨૦૧૩ માં ચંદીગઢ ખાતેની પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટના તા. ૦૩.૦૬.૨૦૧૬ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે અને આર.એફ.એ. નં. ૭૧૪૩/૨૦૧૨ (ઓ એન્ડ એમ) માં તા. ૨૭.૦૭.૨૦૧૬ ના હુકમ સામે.

સાથે

સિવિલ અપીલ નં. ૩૮૨૬ અને ૩૮૨૭-૩૮૫૮/૨૦૧૮.

અભિમશ જૈન, એએજી, આર. એસ. સુરી, પી. એસ. પટવાલીયા, વરિષ્ઠ એડવોકેટ્સ, સુશ્રી નબીલા હસન, મુકુલ કૌશિક, સુશ્રી પદ્મવી તાયલ ચઢ્ઢા, અવિનાશ કુમાર, પવન શર્મા, બલરાજ દિવાન, સમર વિજય સિંહ, સુશ્રી હર્ષિકા, ઉપસ્થિત પક્ષકારો તરફથી એડવોકેટ્સ.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ આર. કે. અગ્રવાલ દ્વારા આપવામાં આવેલ :

૧. પરવાનગી આપવામાં આવે છે.

૨. ઉપરોક્ત અપીલો આર.એફ.એ. નં. ૬૬૧૭/૨૦૧૨ (ઓ એન્ડ એમ) અને અન્ય જોડાયેલી બાબતોમાં ચંદીગઢ ખાતેની પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા તા. ૦૩.૦૬.૨૦૧૬ ના વાદગ્રસ્ત સંયુક્ત ચુકાદા અને હુકમ સામે દાખલ કરવામાં આવી છે, જેના દ્વારા હાઈકોર્ટે સામાવાળા-રાજ્યની કોસ અપીલો ફગાવી દેતાં અત્રેના અપીલકર્તાઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ આંશિક રીતે મંજૂર કરી હતી.

૩. સંક્ષિપ્ત હકીકતો :-

(એ) હરિયાણા સરકારના મહેસૂલ વિભાગે જમીન સંપાદન અધિનિયમ, ૧૮૯૪ (જે હવે પછી 'જમીન સંપાદન કાયદા' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૪ હેઠળના તા. ૧૮.૧૦.૨૦૦૫ ના જાહેરનામા દ્વારા મેવાત જિલ્લામાં મિની સચિવાલયના નિર્માણ માટે તહસીલ ગુહ, જિલ્લો મેવાતના ફિરોઝપુર નમક ગામની ૩૭૨ કરનાલ ૨ મરલા (એટલે કે ૪૬ એકર ૪ કરનાલ અને ૨ મરલા) જમીન અધિસૂચિત કરી હતી. પરિણામે, હરિયાણા સરકારે તા. ૨૫.૦૫.૨૦૦૬ ના જાહેરનામા દ્વારા એવી ઘોષણા બહાર પાડી હતી કે આ જમીન જાહેર હેતુ માટે જરૂરી છે.

(બી) તમામ જમીનમાલિકો અને હિત ધરાવતી વ્યક્તિઓને જમીન સંપાદન કાયદાની કલમ ૯ હેઠળ નોટિસ આપવામાં આવી હતી. લેન્ડ એક્ટિવિઝિશન કલેક્ટર (એલએસી), ગુહ, મેવાતે તા. ૦૫.૧૧.૨૦૦૭ ના એવોર્ડ નં. ૧ દ્વારા જમીનમાલિકોને એકર દીઠ રૂ. ૧૬ લાખના સમાન દરે તેમજ ૩૦% સોલેશિયમ અને ૧૨% વધારાની રકમ સાથે સંપાદિત જમીનનું બજાર મૂલ્ય નક્કી કર્યું હતું.

(સી) તેનાથી નારાજ થઈને, અત્રેના અપીલકર્તાઓએ જમીન સંપાદન કાયદાની કલમ ૧૮ હેઠળ રેફરન્સ દાખલ કર્યો હતો જે લેન્ડ એક્ટિવિઝિશન કલેક્ટર-કમ-એસડીઓ(સી) ગુહ, મેવાત સમક્ષ એલએ કેસ નં. ૩૯૪/ ૦૧.૧૨.૧૦/૧૯.૦૯.૧૧ તરીકે નોંધાયો હતો. તા. ૨૮.૦૮.૨૦૧૨ ના રોજ, રેફરન્સ કોર્ટે વળતર વધારીને એકર દીઠ રૂ. ૭૨,૦૦,૦૦૦/- કર્યું અને ૫૫% ના દરે વિકાસ ક્ષપાત અને રાહ જોવાના સમયગાળા પેટે ૫% ની વધુ ક્ષપાત લાગુ કરી, જે કુલ ૬૦% થાય છે. આમ, કાનૂની લાભો સાથે એકર દીઠ રૂ. ૨૮,૮૦,૦૦૦/- વળતર નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું.

(ડી) સંતોષ ન થતાં, અત્રેના અપીલકર્તાઓએ હાઈકોર્ટ સમક્ષ અપીલોના અન્ય જૂથ સાથે રેગ્યુલર ફર્સ્ટ અપીલ (આરએફએ) નં. ૬૬૧૭/૨૦૧૨ દાખલ કરી હતી. સામાવાળા-રાજ્યે પણ હાઈકોર્ટ સમક્ષ ક્રોસ અપીલો દાખલ કરી હતી. હાઈકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજે તા. ૦૩.૦૬.૨૦૧૬ ના

સંયુક્ત ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા, સામાવાળા-રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી કોસ અપીલો ફગાવી દેતાં અન્ય લાભો સાથે વળતર વધારીને એકર દીઠ રૂ. ૬૪,૮૦,૦૦૦/- કરીને જમીનમાલિકોની અપીલો આંશિક રીતે મંજૂર કરી હતી.

(ઈ) તા. ૦૩.૦૬.૨૦૧૬ ના ચુકાદા અને હુકમથી નારાજ થઈને જમીનમાલિકોએ આ કોર્ટ સમક્ષ સ્પેશિયલ લીવ દ્વારા આ અપીલો દાખલ કરી છે.

જ. અપીલકર્તાઓ તરફથી વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી આર.એસ. સુરી અને સામાવાળા-રાજ્ય તરફથી વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી પી.એસ. પટવાલીયાને સાંભળ્યા અને રેકૉર્ડનું અવલોકન કર્યું.

વિચારણા માટેનો મુદ્દો :-

પ. આ કોર્ટ સમક્ષ વિચારણા માટેનો ટૂંકો મુદ્દો એ ઉદ્ભવે છે કે શું કેસની પ્રસ્તુત હકીકતો અને સંજોગોના પ્રકાશમાં, આ કોર્ટ દ્વારા કોઈ હસ્તક્ષેપ ઈચ્છનીય છે?

પરસ્પર દલીલો :-

૬. શરૂઆતમાં, અપીલકર્તાઓના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે દલીલ કરી હતી કે હાઈકોર્ટ એ વિચારવામાં નિષ્ફળ રહી કે સંપાદિત જમીનમાં રહેલાંક તેમજ વાણિજ્યિક વિસ્તાર તરીકે વિકસાવવાની વિશાળ ભાવિ સંભાવના હતી, તેથી તે

મુજબ વળતર આપવું જોઈતું હતું. વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે વધુમાં એવી દલીલ કરી હતી કે વળતરનું મૂલ્યાંકન સંભવિત મૂલ્ય, જમીનનું સ્થાન, ભાવિ સંભાવનાઓ, પ્રશ્નવાળી જમીનનો વિકાસ અને અત્રેના અપીલકર્તાઓને તેમની ભાવિ કમાણી ગુમાવવા બદલ થનાર સંભવિત નુકસાન વગેરે જેવા પરિબલોને ધ્યાનમાં રાખીને કરવામાં આવ્યું નથી. એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે હાઇકોર્ટે એ હકીકતો ધ્યાને લીધી નથી કે સંપાદિત જમીનમાં પુષ્કળ સંભાવનાઓ છે જે ગુહ શહેરથી અડધા કિલોમીટરના અંતરે આવેલી છે, અને સાયબર સિટીથી ૩૦ કિમીની અંદર આવેલી છે અને ઇન્દિરા ગાંધી આંતરરાષ્ટ્રીય એરપોર્ટ, નવી દિલ્હીથી સીધી પહોંચી શકાય તેવી છે.

૭. વધુમાં, રેફરન્સ કોર્ટે માળખાકીય પ્રવૃત્તિઓ અને અન્ય સુવિધાઓ ઊભી કરવા માટે વિકાસ પેટે ૫૫% કપાત અને રાહ જોવાના સમયગાળા પેટે ૫% કપાત આપી હતી જેને હાઇકોર્ટે ઘટાડીને ૧૦% કરી હતી જે સંપાદિત જમીન જાહેરનામાની તારીખે તમામ માળખાકીય સુવિધાઓ ધરાવતી હોવાની હકીકતના સંદર્ભમાં કાયદા અનુસાર નથી.

૮. તેનાથી વિપરીત, સામાવાળા-રાજ્ય તરફથી વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે હાઇકોર્ટે વિસ્તારની સંભાવનાઓને ધ્યાનમાં રાખીને તેમજ આસપાસના વિસ્તારોના વેચાણ દસ્તાવેજોને ધ્યાનમાં રાખીને વળતર યોગ્ય રીતે નક્કી કર્યું છે અને જાહેરનામાની તારીખે સંપાદિત જમીનમાં તમામ માળખાકીય સુવિધાઓ હોવાની હકીકતના સંદર્ભમાં સંપાદિત જમીનના

આકારણી મૂલ્ય પર ૧૦% ની કપાત કાયદા અનુસાર લાગુ કરવામાં આવી છે.

૯. વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે જમીન સંપાદન કાયદાની કલમ ૨૩ હેઠળ સમાવિષ્ટ સિદ્ધાંતો અનુસાર તેમજ આ કોર્ટ દ્વારા કેસોની શ્રેણીમાં અર્થઘટન કર્યા મુજબ આપવામાં આવેલ વળતર પર્યાપ્ત છે. વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે છેલ્લે એવી દલીલ કરી હતી કે સંભવિત મૂલ્ય, જમીનનું સ્થાન, ભાવિ સંભાવનાઓ, પ્રશ્નવાળી જમીનનો વિકાસ અને અપીલકર્તાઓને થનાર સંભવિત નુકસાન, જો કોઈ હોય તો, જેવા પરિબલોને ધ્યાનમાં રાખીને વળતરની રકમ આપવામાં આવી છે અને આ બાબતમાં આ કોર્ટ દ્વારા કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી.

અર્થ :-

૧૦. જમીન સંપાદન અધિનિયમ, ૧૯૮૪ ના ઘડતર પાછળનો ઇરાદો કલ્યાણકારી હેતુઓ માટે જમીન સંપાદિત કરવાનો અને માલિકોને પૂરતું વળતર આપવાનો હતો. એ જાણીતી હકીકત છે કે મિલકતનો અધિકાર એ ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૩૦૦એ હેઠળ પૂરો પાડવામાં આવેલ બંધારણીય અધિકાર છે (અગાઉ તે ૧૯૭૮ સુધી મૂળભૂત અધિકાર હતો). "વળતર" શબ્દનું આ કોર્ટ દ્વારા સંખ્યાબંધ કેસોમાં એવું અર્થઘટન કરવામાં આવ્યું હતું કે તે "માલિક જે બાબતથી વંચિત થયો છે તેની ન્યાયી સમકક્ષ" હોવું જોઈએ. તેથી, સંપાદન વળતર વાજબી, ન્યાયપૂર્ણ અને યોગ્ય હોવાની કસોટીમાં પાસ થવું જોઈએ. આમુખમાં સમાવિષ્ટ ન્યાય શબ્દમાં આર્થિક દ્રષ્ટિએ ન્યાયનો સમાવેશ

થાય છે અને આર્થિક ન્યાય શબ્દ પોતે જ ફરજિયાતપણે વળતર પર્યાપ્ત હોવાની માંગ કરે છે.

૧૧. કેસોની શ્રેણીમાં, આ કોર્ટે ઠેરવ્યું છે કે વળતર પર્યાપ્ત હોવું જોઈએ અને જમીન માલિકો સાથે કોઈ અન્યાય થવો જોઈએ નહીં કારણ કે તેઓ તેમના અત્યંત મહત્વપૂર્ણ અધિકાર એટલે કે મિલકતના અધિકારથી વંચિત રહે છે. તે જ સમયે, એ પણ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે કોઈ કાલ્પનિક દ્રષ્ટિકોણ લેવામાં આવશે નહીં કારણ કે તે જાહેર હેતુઓ માટે સંપાદનના કિસ્સામાં જાહેર તિજોરી માટે નુકસાનકારક હોઈ શકે છે. તેથી, અદાલતોએ બંને પક્ષકારો વચ્ચે સંતુલન જાળવવું જોઈએ. જમીન સંપાદનના કેસોમાં, સામાન્ય રીતે અદાલતો ટૂંકા પરંતુ મહત્વપૂર્ણ પ્રશ્નનો સામનો કરે છે કે સંપાદિત જમીન માટે આદર્શ બજાર મૂલ્ય શું હોવું જોઈએ. આ કોર્ટે, મેજર જનરલ કપિલ મહેરા અને અન્ય વિરુદ્ધ ભારત સંઘ અને અન્ય (૨૦૧૫) ૨ એસસીસી ૨૬૨ માં બાબત સાથે કામ કરતી વખતે નીચે મુજબ ઠેરવ્યું હતું:—

"૧૦. બજાર મૂલ્ય: પ્રથમ પ્રશ્ન જે ઉદ્ભવે છે તે એ છે કે સંપાદિત જમીનો મેળવવા માટે સક્ષમ હોય તેવું વાજબી બજાર મૂલ્ય શું હશે. સંપાદિત જમીનનું બજાર મૂલ્ય નક્કી કરતી વખતે, જમીન સંપાદન અધિકારીએ નીચેના પરિબલોને ધ્યાનમાં રાખવું જરૂરી છે:— (૧) જમીનની વર્તમાન ભૌગોલિક સ્થિતિ; (૨) જમીનનો વર્તમાન ઉપયોગ; (૩) પહેલેથી ઉપલબ્ધ ફાયદાઓ, જેમ કે રાષ્ટ્રીય અથવા રાજ્ય ધોરીમાર્ગ અથવા રસ્તા અને/અથવા વિકસિત વિસ્તારની

નિકટતા અને (જ) તે જ વિસ્તાર/ગામ/વિસ્તારમાં અથવા સંપાદિત જમીનની અડીને કે ખૂબ નજીક આવેલી અન્ય જમીનનું બજાર મૂલ્ય."

૧૨. સંપાદનના કિસ્સામાં જમીનના વળતરનો નિર્ણય કરવાના હેતુ માટે, જમીન સંપાદન કાયદાની કલમ ૨૩ એ મૂળભૂત કલમ છે જે કહે છે કે વળતર નક્કી કરતી વખતે કેટલાક મહત્વપૂર્ણ પરિબલો ધ્યાનમાં લેવાના રહેશે. આ તબક્કે, સદરહુ કલમ નીચે મુજબ પુનઃ રજૂ કરવી સુસંગત છે:

૨૩. વળતર નક્કી કરતી વખતે ધ્યાનમાં લેવાની બાબતો .-
(૧) આ કાયદા હેઠળ સંપાદિત જમીન માટે આપવાના વળતરની રકમ નક્કી કરતી વખતે, આ કોર્ટે નીચેની બાબતો ધ્યાનમાં લેવી પડશે-
પ્રથમ, કલમ ૪, પેટા-કલમ (૧) હેઠળ જાહેરનામાના પ્રકાશનની તારીખે જમીનનું બજાર મૂલ્ય

બીજું, કલેક્ટર દ્વારા તેનો કબજો લેવાના સમયે જમીન પર હોઈ શકે તેવા કોઈપણ ઊભા પાક અથવા વૃક્ષો લેવાના કારણે હિત ધરાવતી વ્યક્તિને થયેલું નુકસાન

ત્રીજું, કલેક્ટર દ્વારા જમીનનો કબજો લેવાના સમયે, આવી જમીનને તેની અન્ય જમીનથી અલગ કરવાના કારણે હિત ધરાવતી વ્યક્તિને થયેલું નુકસા

(જો કોઈ હોય તો)

ચોથું, કલેક્ટર દ્વારા જમીનનો કબજો લેવાના સમયે, સંપાદનને કારણે તેની અન્ય મિલકત, સ્થાવર કે જંગમ, કોઈપણ અન્ય રીતે, અથવા તેની કમાણી પર પ્રતિકૂળ અસર થવાથી હિત ધરાવતી વ્યક્તિને થયેલું નુકસાન (જો કોઈ હોય તો)

પાંચમું, જો, કલેક્ટર દ્વારા જમીન સંપાદનના પરિણામે, હિત ધરાવતી વ્યક્તિને તેના રહેઠાણ અથવા વ્યવસાયનું સ્થળ બદલવાની ફરજ પડે છે, તો આવા ફેરફાર સાથે સંકળાયેલા વાજબી ખર્ચ (જો કોઈ હોય તો); અને છઠ્ઠું, કલમ ૬ હેઠળ ઘોષણાના પ્રકાશનના સમય અને કલેક્ટર દ્વારા જમીનનો કબજો લેવાના સમય વચ્ચે જમીનના નફામાં ઘટાડાથી પરિણમતું શુદ્ધ બુદ્ધિપૂર્વકનું નુકસાન (જો કોઈ હોય તો).

૧૩. જમીન સંપાદન કાયદાની કલમ ૨૩ ના સાદા વાંચન પરથી, તે સ્પષ્ટ થાય છે કે વળતરની ગણતરી માલિક માટે જમીનના મૂલ્ય અનુસાર થવી જોઈએ અને વિચારવાનો પ્રશ્ન એ છે કે જે વ્યક્તિ પાસેથી જમીન લેવામાં આવી હતી તેણે તેને પોતાની પાસેથી લઈ લેવાને કારણે નુકસાન સહન કર્યું પડ્યું હતું કે કેમ. સંપાદિત જમીનના વળતરની ગણતરી કરવા માટે જમીનનો જે સંભવિત ઉપયોગ થઈ શકે તે ધ્યાનમાં લેવા માટેનું આવશ્યક પરિબળ હતું. જમીન માલિકો જમીન સંપાદન કાયદાની કલમ ૪ હેઠળના જાહેરનામાના પ્રકાશન સમયે જમીનની તેની વાસ્તવિક સ્થિતિમાં રહેલા મૂલ્યના આધારે વળતર મેળવે છે.

૧૪. પ્રસ્તુત કેસમાં, અપીલકર્તાઓએ દલીલ કરી હતી અને અમારું ધ્યાન એ હકીકત તરફ દોર્યું હતું કે સંપાદિત જમીનનું મૂલ્યાંકન શહેરી જમીનના માપદંડ પર થવું જોઈએ કારણ કે જમીનમાં પાણી, ગટર, વીજળી અને ટેલિફોન લાઈન જેવી તમામ પ્રાથમિક સુવિધાઓ જમીન સંપાદન કાયદાની કલમ ૪ હેઠળના જાહેરનામાની તારીખે પહેલેથી જ હાજર હતી. જો કે શહેરી વિસ્તાર બનવા માટે, વ્યાપારી પ્રવૃત્તિઓ, વસ્તી વૃદ્ધિ, શિક્ષણ પ્રવૃત્તિઓ, લોકોની ચૂકવણી ક્ષમતા, સક્ષમ જાહેર પરિવહન, માળખાકીય સુવિધાઓ વગેરે જેવી કેટલીક અન્ય સુવિધાઓ હોવી આવશ્યક છે. એ પણ એક સુસ્થાપિત નિયમ છે કે વળતરની ગણતરીના કેસોમાં, કોઈ સીધું સૂત્ર હોઈ શકે નહીં, તેથી, દરેક કેસ સાથે દરેક કેસના સંજોગોના પ્રકાશમાં વ્યવહાર કરવો પડશે. સામાન્ય બુદ્ધિ એ શ્રેષ્ઠ અને સૌથી વિશ્વસનીય માર્ગદર્શક છે.

૧૫. એ સુસ્થાપિત કાયદો છે કે જ્યારે સમાન જમીનના સંદર્ભમાં કેટલાક દ્રષ્ટાંતો હોય, ત્યારે સામાન્ય રીતે તે દ્રષ્ટાંતોમાંથી સૌથી વધુ રકમ ધરાવતો દ્રષ્ટાંત કે જે શુદ્ધ બુદ્ધિપૂર્વકનો સોદો હોય તેને ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે. પ્રસ્તુત કેસમાં, રેફરન્સ કોર્ટે પેરા ૨૦ માં નીચે મુજબ ઠેરવ્યું હતું:-

".....અહીં આ કેસમાં, આ કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં સદરહુ સત્તાનો ઉપયોગ કરતાં, મારો સુવિચારિત અભિપ્રાય છે કે દ્રષ્ટાંતરૂપ વેચાણ દસ્તાવેજ આંક પી૧ અન્ય વેચાણ દસ્તાવેજો કરતાં પ્રાધાન્ય ધરાવે છે. વેચાણ દસ્તાવેજો આંક પી૨ થી પી૩ ને બાકાત રાખવાનું કારણ એ છે કે વેચાણ દસ્તાવેજ આંક

પી૧ એ સૌથી વધુ ૧ કનાલ ૬ મરલા જમીનનો છે અને સૌથી વધુ રકમનો છે, જે જાહેરનામાની તારીખની ખૂબ નજીક છે કારણ કે તા. ૫.૧૦.૨૦૦૫ ના વેચાણ દસ્તાવેજ આંક પી૧ દ્વારા, ફિરોઝપુર નમક ગામ, તહસીલ ગુહમાં આવેલી ૧ કનાલ ૬ મરલા જમીન, જેનું સ્વરૂપ "નરમોટ" હતું, તે જ ગામના મોહમ્મદ ઇકબાલની પત્ની શ્રીમતી હનિષા ખાતૂનની તરફેણમાં ઇન્શે ખાનના પુત્ર મહમૂદ નામના એક વ્યક્તિ દ્વારા રૂ. ૧૧,૭૦,૦૦૦/- ના વેચાણ અવેજ માટે વેચવામાં આવી હતી. સદરહુ વેચાણ દસ્તાવેજ અનુસાર જમીનની એકર દીઠ કિંમત એકર દીઠ રૂ. ૭૨,૦૦,૦૦૦/- ગણવામાં આવે છે. સદરહુ વેચાણ દસ્તાવેજ તા. ૫.૧૦.૨૦૦૫ ના રોજ કરવામાં આવ્યો હતો જ્યારે સંપાદિત જમીન માટે કાયદાની કલમ ૪ હેઠળનું જાહેરનામું તા. ૧૮.૧૦.૨૦૦૫ ના રોજ પ્રકાશિત થયું હતું અને આમ, આ વેચાણ દસ્તાવેજ આંક પી૧ કાયદાની કલમ ૪ હેઠળ જાહેરનામું બહાર પાડવાની તારીખથી સમયની દ્રષ્ટિએ નજીક છે. આ વેચાણ દસ્તાવેજની સત્યતાને નકારવા માટે સામાવાળાઓ દ્વારા પુરાવાનો એક અંશ પણ રજૂ કરી શકાયો ન હતો. વેચાણ દસ્તાવેજ શુદ્ધ બુદ્ધિપૂર્વકનો અને અસલી વ્યવહાર નથી તે દર્શાવવા માટે રેકૉર્ડ પર કંઈ નથી. વાસ્તવમાં સંખ્યાબંધ તકો મળવા છતાં, અરજદારો દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓનું ખંડન કરવા માટે સામાવાળાઓ કોઈપણ પુરાવા રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા."

૧૬. અપીલકર્તાઓ દ્વારા રેકૉર્ડ પર રજૂ કરાયેલા સંબંધિત વિસ્તારના નકશાનું અવલોકન કરતાં, અમને જણાય છે કે વર્તમાન કેસમાં સંપાદિત જમીન ગુહના નિયંત્રણ વિસ્તાર હેઠળ આવે છે અને નવી બનેલી નલહર મેડિકલ કોલેજ

સંપાદિત જમીનથી ૩-૪ કિમીના અંતરે છે. અમને એ પણ જણાય છે કે સદરહુ સંપાદિત જમીન એક બાજુ પલવલ રોડ પર અને બીજી બાજુ દિલ્હી રોડ પર આવેલી છે. જો કે, એ રેકૉર્ડની બાબત છે કે આવી સંપાદિત જમીન ડી.સી. ઓફિસ અને અન્ય કચેરીઓથી ઘણી દૂર છે. તેમજ, બસ સ્ટેન્ડ તેમજ ગુહ ટાઉન સંપાદિત જમીનથી ઘણું દૂર આવેલું છે. તેથી, ફિરોઝપુર ગામની સંપાદિત જમીન તે દ્રષ્ટિએ ગુહ ટાઉનના શહેરી વિસ્તારની ખૂબ નજીક આવેલી હોવાનું કહી શકાય નહીં. અપીલકર્તાઓએ આ કોર્ટના અવલોકન માટે વિવિધ વેચાણ દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા હતા. તા. ૦૫.૧૦.૨૦૦૫ નો મહત્વપૂર્ણ વેચાણ દસ્તાવેજ, જેમાં ફિરોઝપુર નમક ગામ, તહસીલ ગુહમાં આવેલી ૧ કનાલ ૬ મરલા જમીન તે જ ગામના મોહમ્મદ ઇકબાલની પત્ની શ્રીમતી હનિષા ખાતૂનની તરફેણમાં ઇન્શે ખાનના પુત્ર મહમૂદ નામના એક વ્યક્તિ દ્વારા રૂ. ૧૧,૭૦,૦૦૦/- ના વેચાણ અવેજ માટે વેચવામાં આવી હતી. જો આપણે ઉપરોક્ત વેચાણ દસ્તાવેજ અનુસાર એકર દીઠ મૂલ્યની ગણતરી કરીએ તો તે એકર દીઠ રૂ. ૭૨ લાખ થાય છે. અહીં એ ઉદ્દેખ કરવો સુસંગત છે કે આ વેચાણ દસ્તાવેજની તારીખ ૦૫.૧૦.૨૦૦૫ છે જે જમીન સંપાદન કાયદાની કલમ ૪ હેઠળના જાહેરનામાની તારીખ એટલે કે ૧૮.૧૦.૨૦૦૫ ની નજીક છે. પ્રસ્તુત કેસમાં, કેસના સંજોગોને ધ્યાનમાં લીધા પછી અને આસપાસના વિસ્તારના વેચાણ દસ્તાવેજોનું અવલોકન કર્યા પછી, અમારો સુવિચારિત અભિપ્રાય છે કે એકર દીઠ રૂ. ૭૨ લાખના દરે આપવામાં આવેલ વળતર કાયદા અનુસાર છે અને અત્રેના અપીલકર્તાઓ સાથે કોઈ અન્યાય થયો નથી.

૧૭. હવે સંપાદિત જમીનના આકારણી મૂલ્ય પર હાઇકોર્ટ દ્વારા ૧૦% ના દરે લાગુ કરવામાં આવેલા વિકાસ ખર્ચના મુદ્દા પર આવીએ છીએ. અત્રેના અપીલકર્તાઓએ એવી રજૂઆત કરી હતી કે હાઇકોર્ટ દ્વારા લાગુ કરાયેલ કપાતનો દર જરૂરી નહોતો કારણ કે સંપાદિત જમીન પહેલાથી જ વિકસિત વિસ્તારમાં આવેલી છે અને વિકાસ માટેની તમામ સંભાવનાઓ ધરાવે છે. એ રેકૉર્ડની બાબત છે કે રેફરન્સ કોર્ટે વિકાસ ખર્ચ પેટે કુલ ૬૦% (૫૫% વિકાસ ખર્ચ તરીકે અને ૫% રાહ જોવાના સમયગાળા માટે) નક્કી કર્યા હતા જે પાછળથી અપીલમાં હાઇકોર્ટ દ્વારા ઘટાડીને ૧૦% કરવામાં આવ્યા હતા. વિવિધ કારણોસર કપાત થઈ શકે છે, જે વિવિધ કેસોમાં અલગ હોઈ શકે છે. જો કે, આ મુદ્દા પરના ન્યાયિક પૂર્વવર્તી ચુકાદાઓની પૃષ્ઠભૂમિમાં, એ સુસ્થાપિત સ્થિતિ છે કે તમામ કપાતો સામૂહિક રીતે ૭૫% ની ઉપલી મર્યાદાથી વધુ ન હોવી જોઈએ અને તે જ સમયે, એ ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે વિકાસ ખર્ચની ટકાવારીની ગણતરી કરવા માટે કોઈ કાલ્પનિક દ્રષ્ટિકોણ લેવામાં આવશે નહીં.

૧૮. પ્રસ્તુત કેસમાં, અપીલકર્તાઓએ એવી રજૂઆત કરી હતી કે સંપાદિત જમીનમાં પાણી, વીજળી, ગટર, ટેલિફોન વગેરે જેવી તમામ પ્રાથમિક સુવિધાઓ છે જેનો સામાવાળા-રાજ્યે ઇનકાર કર્યો નથી. જો કે, સંપાદનના હેતુને પૂર્ણ કરવા માટે આ પૂરતું નથી. આવી જમીનને સંપાદનના હેતુ માટે એટલે કે નુહ ખાતે મિની સચિવાલયના નિર્માણ માટે યોગ્ય બનાવવા માટે, અમુક વધુ વિકાસ અનિવાર્ય શરત છે. વિકાસ ખર્ચની ટકાવારીની ગણતરી કરવા માટે, જમીનનું સ્થાન, નજીકના વિસ્તારમાં ઉપલબ્ધ સુવિધાઓ, જમીનનું કદ,

સંપાદનનો હેતુ વગેરે જેવા વિવિધ પરિબલોને ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે. ફિરોઝપુર નમક ગામની વર્તમાન સંપાદિત જમીન જે નુહ શહેરથી થોડા અંતરે આવેલી છે તેને સંપાદનના હેતુઓ માટે યોગ્ય બનાવવા માટે યોગ્ય રીતે વિકસાવવાની જરૂર છે જેમ કે સારા અને પહોળા રસ્તાઓનું નિર્માણ વગેરે. ગટર, વીજળી વગેરે જેવી સુવિધાઓ પહેલેથી જ ઉપલબ્ધ હોવાની હકીકત, હાઈકોર્ટ દ્વારા વિકાસ ખર્ચ ૬૦% થી ઘટાડીને ૧૦% કરતી વખતે યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવી હોય તેવું જણાય છે.

૧૯. હાથ પરના કેસમાં, ઉપર નોંધેલી હકીકતો અને સંજોગો પર અમારો વિચારપૂર્વકનો વિચાર કર્યા પછી, અમારો સુવિચારિત અભિપ્રાય છે કે સંપાદિત જમીનના વિકાસ પેટે ૧૦% ના દરે કપાત ખૂબ જ વાજબી છે કારણ કે જે હેતુ માટે તે સંપાદિત કરવામાં આવી હતી તેને તે હેતુ માટે યોગ્ય બનાવવા માટે દેખીતી રીતે કેટલાક વધુ વિકાસની જરૂર પડશે.

૨૦. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે હાઈકોર્ટના વાદગ્રસ્ત નિર્ણયમાં દખલ કરવા પ્રેરાતા નથી. તદનુસાર, પક્ષકારો પોતપોતાનો ખર્ચ ભોગવે તે શરતે અપીલો આથી ફગાવી દેવામાં આવે છે.

અપીલો ફગાવી દેવામાં આવી.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે

મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====